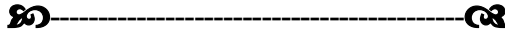

หลักพุทธธรรมกับการพัฒนาภาวะผู้นำของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร*

BUDDHIST PRINCIPLES AND LEADERSHIP DEVELOPMENT OF YOUTH IN BANGKOK

ชัชชนิธิฐา ชัชवालวงค์

Chatnitita Chatchawanwong

บริษัท มีด จอห์นสัน นิวทริชั่น (ประเทศไทย) จำกัด

Mead Johnson Nutrition (Thailand) Company Limited

E-mail: chatnitita@gmail.com

บทคัดย่อ

ภาวะผู้นำถือว่าเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้า ควรเริ่มต้นที่การสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นกับผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้นำองค์กร จะต้องสร้างความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ภาวะผู้นำไม่ได้เกิดจากพรสวรรค์ แต่เกิดจากการพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้ เตรียมความพร้อมเพื่อนำไปใช้ให้ถูกต้องตามหน้าที่ จึงจำเป็นต้องมีเทคนิคสำคัญเพื่อนำไปพัฒนากระบวนการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เรียนรู้หรือฝึกฝนตนเองจนสามารถนำไปสู่การพัฒนาเพื่อให้พ้นจากปัญหา หรือบรรลุจุดมุ่งหมาย โดยการน้อมนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำของเยาวชนโดยการทำงานของกลุ่มคนในกรุงเทพมหานครตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ความเป็นคนดีที่สมบูรณ์นี้ถึงประโยชน์ของส่วนร่วมในชุมชนเป็นหลักสร้างสรรค์ด้วยความรู้บริหารงบประมาณที่คุ้มค่าแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันต่อเหตุการณ์และให้ความสำคัญในการพัฒนาชุมชนในด้านคุณธรรมตลอดจนสามารถบริการให้ความช่วยเหลือได้ตรงตามความต้องการและมีประสิทธิผลอย่างยั่งยืนสืบไป

คำสำคัญ: หลักพุทธธรรม; การพัฒนาภาวะผู้นำ; เยาวชน

Abstract

Leadership is therefore considered to be an essential part of the successful management of the organization to lead to the advancement of the organization. It should start with creating leadership for the executives as the organization's leaders. Must create cooperation and cooperation in working to achieve the objectives Leadership does not come from talent but from self-improvement to learn. Prepare to use it properly, it is necessary to have important techniques to develop various processes. To be more effective, learn or train oneself until it can lead to development to get out of problems or achieve goals by incorporating Buddhist principles to apply in youth leadership development through the implementation of Communities in Bangkok according to Sappurisdhamma 7 Being a good person who is complete, thinking about the benefits of participating in the community as the main creation with knowledge, managing worthwhile budgets, solving problems that arise in a timely manner, and emphasizing on the development of the community in terms of morality as well as being able to serve Providing assistance that meets needs and is sustainable and effective.

Keywords: Buddhist principles; leadership development; Youth

บทนำ

ปัจจุบันเป็นสังคมยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) คือ สังคมไร้พรมแดนหรือสังคมข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเราเรียกว่า ผู้นำฉลาดคิด มีความรอบรู้ รอบคอบ รอบด้าน ทันต่อเหตุการณ์ มีความคิดสร้างสรรค์เป็นนักพัฒนา มีความรับผิดชอบ มีความอดทนอดกลั้นที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ (กาญจนา แก้วเทพ, 2541) คือ ผู้ชักนำให้คนอื่นเคลื่อนไหว หรือกระทำการในทิศทางที่ผู้นำกำหนดเป้าหมายไว้ และหลายคนก็มีบทบาทเป็นผู้นำกันอยู่แล้ว เช่น เป็นผู้นำองค์กร ผู้นำสมาคม ภาวะผู้นำ เป็นคำที่มีความสัมพันธ์กันเมื่อมีผู้นำก็ต้องมีภาวะผู้นำเช่นกัน ผู้นำจึงต้องเป็นผู้ที่มีทั้งศาสตร์และศิลป์อยู่ในตนเองที่สร้างความโดดเด่นให้กับองค์กร ทำให้เป็นที่ยอมรับขององค์กรทั้งของตนและองค์กรอื่นๆ ที่คนในองค์กรนั้นได้ให้ความไว้วางใจ และเชื่อใจว่าสามารถนำพาไปสู่ความสำเร็จทำให้ได้รับความร่วมมือ เนื่องจากมีความแตกต่างในด้านต่างๆ จากบุคคลอื่นๆ ของกลุ่ม ซึ่งถือว่าเป็นผู้ตาม หรือผู้ใต้บังคับบัญชา หรือลูกน้อง (Subordinates) ซึ่งส่วนมากจะเป็นผู้นำ (Leader) พยายามจะมีอิทธิพลต่อผู้ตาม (Followers) ในกลุ่มหรือบุคคลอื่นๆ เพื่อให้มีทัศนคติ พฤติกรรม และอื่น ๆ ไปในทิศทางที่ทำให้จุดมุ่งหมายของกลุ่มหรือองค์การประสบความสำเร็จ นั่นคือการได้รับความเคารพนับถือ ภาวะผู้นำจึงถือว่าเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จนำไปสู่การพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าควรเริ่มต้นที่

การสร้างภาวะผู้นำให้เกิดกับผู้นำ ผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้นำองค์กร จะต้องสร้างความร่วมมือร่วมใจกันในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน ผู้นำ คือ ผู้ที่สามารถมีอิทธิพลเหนือกลุ่มหรือผู้ที่ มีวิสัยทัศน์มีค่านิยมที่เหมาะสม และมีอิทธิพลเหนือคนอื่นตลอดจนมีความสามารถในการตัดสินใจ ที่เป็นการตัดสินใจที่ยาก และซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม (สุพานิ สฤกษ์วานิช, 2550) ภาวะผู้นำไม่ได้เกิดจากพรสวรรค์ แต่เกิดจากการพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้ เตรียมความพร้อมเพื่อนำไปใช้กับหน้าที่ และบทบาทของตนอยู่เสมอ การมีภาวะผู้นำที่สมบูรณ์จะต้องประกอบไปด้วยความพร้อมทางด้านองค์ความรู้ การกล้าตัดสินใจการนำเสนอ และการบริหารที่มงานอย่างมืออาชีพ เพราะการพัฒนาภาวะผู้นำเปรียบเสมือนการเริ่มต้นสร้างเมล็ดพันธุ์ที่ดี ที่พร้อมที่จะ เติบโตอย่างมีคุณภาพ (ณรงค์วิทย์ แสนทอง, 2546) ดังนั้น ปัจจุบันประเทศไทยต้องการคนรุ่นใหม่ ที่มีภาวะผู้นำเป็นกำลังสำคัญในการนำทิศทางประเทศให้อยู่รอด ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองสังคม และเศรษฐกิจ การสร้างเยาวชนให้เป็นผู้นำในชุมชนให้มีภาวะผู้นำเพื่อที่จะทำให้ชุมชนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง นับว่ามีความสำคัญอย่างมาก บุคคลที่มีภาวะผู้นำจะสามารถช่วยให้ผู้อื่นได้ศึกษาเรียนรู้หรือฝึกฝนตนเองจนสามารถพึ่งตนเองและช่วยตนเองให้พ้นจากปัญหาหรือบรรลุจุดมุ่งหมายได้

การพัฒนาภาวะผู้นำ

1. ความหมายและความสำคัญของการพัฒนา

คำว่า การพัฒนา ใช้ในภาษาอังกฤษว่า Development นำมาใช้เป็นคำเฉพาะและใช้ประกอบคำอื่นก็ได้เช่น การพัฒนาประเทศ การพัฒนาชนบท การพัฒนาเมือง และการพัฒนาข้าราชการ เป็นต้น การพัฒนาจึงถูกนำไปใช้กันโดยทั่วไปและมีความหมายแตกต่างกันออกไป ดังกล่าวแล้ว เกี่ยวกับความหมายของการพัฒนานั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมายทั้งความหมายที่คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกันเยาวชน เป็นกลุ่มคนที่มีพลังอันสำคัญที่สามารถช่วยกันเสริมสร้างกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต เยาวชนควรตระหนักในคุณค่าของตนเองที่ร่วมแรงร่วมใจ สามัคคี และเสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรม และสติปัญญาอันชาญฉลาด ในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามแก่สังคม และนำพาประเทศชาติสู่ความเจริญรุ่งเรืองเรื่องการเสริมสร้างภาวะผู้นำให้แก่บุคคล ควรเริ่มเสียตั้งแต่เยาว์วัยเพื่อให้เยาวชนได้เกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสมทำให้เป็นผู้นำที่มีศักยภาพสามารถจูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มเกิดพฤติกรรมที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จนกระทั่งบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และสามารถสร้างหรือรักษาวัฒนธรรมขององค์กรให้สามารถดำรงอยู่ได้รวมทั้งพัฒนาองค์กรให้มีความก้าวหน้ามากขึ้น (Richard E. B., 2008) จากสภาพความแตกต่างของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งมีทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา ส่วนทางด้านสังคมก็มีทั้งสังคมเมืองและสังคมชนบท ทำให้เกิดความพยายามในการพัฒนาเพื่อที่จะลดช่องว่างของระหว่างประเทศและสังคม ประกอบกับสภาพปัญหาที่สังคมเผชิญอยู่ทำให้เกิด

ความพยายามที่จะแก้ปัญหาที่นั้นและยังต้องการพัฒนาสิ่งที่คืออยู่แล้วให้ดีขึ้นกว่าเดิมหรือหากในกรณีที่เมื่อสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป แนวทางการพัฒนาที่ทำอยู่เดิมไม่เหมาะสมก็จำเป็นต้องปรับแนวทางการพัฒนาหรือปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าเดิม (ธีรวลัย ศิลารัตน์, 2549) ความสำคัญของการพัฒนาจึงมีใน 2 แนวทาง ดังนี้

1) การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา หมายถึง การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยได้รับผลสำเร็จในระดับหนึ่งซึ่งเป็นที่น่าพอใจ สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับสูงอย่างต่อเนื่องยาวนาน แต่เป็นการเจริญเติบโตในเชิงปริมาณ ยังขาดคุณภาพและตั้งอยู่บนพื้นฐานการพัฒนาที่ไม่สมดุลและไม่ยั่งยืน ปัญหาเชิงโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่สะสมมานาน (ชัชวาลย์ มากสินธ์, 2555)

2) การพัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดีกว่าเดิม หมายถึง การปรับแนวคิดของการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดว่าเป็นการพัฒนาแนวคิดที่เป็นอยู่ให้ดีกว่าเดิม โดยพัฒนาแนวคิดให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนไป โดยแนวคิดการพัฒนาประเทศในอดีตได้ให้ความสำคัญกับการเร่งรัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์การพัฒนาได้มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมและการผลิตเพื่อส่งออก

ดังนั้น การพัฒนาเยาวชนให้มีภาวะผู้นำจะต้องสร้างหรือพัฒนาทักษะที่จำเป็นภาวะผู้นำที่ควรพัฒนาในเยาวชน ได้แก่ ความเข้าใจหลักการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี สามารถปฏิบัติงานกลุ่มได้ ตลอดจนมีทักษะในการรับฟังผู้อื่น และสามารถสื่อสารเพื่อสร้างความร่วมมือกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีการพัฒนาเยาวชนให้รู้จักการแสดงออก

2. องค์ประกอบของภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลสร้างอิทธิพลอันมีผลการกระทำหรือพฤติกรรมความคิดจิตใจความรู้สึกทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมไปในทางที่ผู้นำประสงค์ การสร้างอิทธิพลนั้นอาจออกมาได้ในหลายรูปแบบผู้นำต้องสามารถชักจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชากล้าแสดงออก กล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล ไม่กลัวในผลที่จะเกิดขึ้นเพราะหากกลัวหรือคิดแต่เพียงว่าจะเกิดผลเสียจึงไม่กล้าทำการใด ๆ ผลงานก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้เลยผู้นำต้องพยายามเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการสร้างสรรคการมีความคิดริเริ่มสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ เพราะปัญหาหนึ่ง ๆ นั้นมิใช่มีทางแก้ไขเพียงทางเดียว หากแต่มีหลายวิธีที่จะแก้ไขซึ่งต้องอาศัยการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ค้นหาวิธีที่ดีที่สุดในส่วนของผู้ตาม (Followers) ผู้นำต้องแสวงหาความเชื่อถือไว้วางซึ่งกันและกันระหว่างผู้นำกับผู้ตาม ผู้นำต้องไว้วางใจผู้ตามโดยการให้อำนาจบางส่วนในการดำเนินงานในการตัดสินใจและที่สำคัญคือตัวผู้นำต้องมีความตั้งใจจริงที่จะทำงาน และรู้ให้มากกว่าสมาชิกในกลุ่มหรือผู้ตาม สามารถให้แนวทางและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ผู้ตามหรือสมาชิกในกลุ่มได้ด้วยความสามารถดังกล่าวจะช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ตามในการที่จะปฏิบัติตาม (กิงแก้ว ศรีสาสิกุลรัตน์, 2555) องค์ประกอบหลัก 3 ปัจจัยอันได้แก่

1) ผู้นำ (leader) หมายถึง ตัวบุคคลที่นำกลุ่ม มีบุคลิกอุปนิสัย ลักษณะอย่างไรต้องพยายามเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการสร้างสรรคการมีความคิดริเริ่มสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ เพราะปัญหาหนึ่ง ๆ นั้นมิใช่มีทางแก้ไขเพียงทางเดียว

2) ผู้ตาม (followers) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่รับอิทธิพลจากผู้นำโดยการให้อำนาจบางส่วนในการดำเนินงานในการตัดสินใจและที่สำคัญคือตัวผู้นำต้องมีความตั้งใจจริงที่จะทำงาน

3) สถานการณ์ (situation) หมายถึง เหตุการณ์และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและสถานการณ์รอบข้าง เพราะมีการเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ต้องติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดเพื่อเข้าถึงปัญหาและแก้ไขอย่างถูกต้อง

ดังนั้น ผู้นำต้องพยายามเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการสร้างสรรคการมีความคิดริเริ่มสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ เพราะปัญหาหนึ่ง ๆ นั้นมิใช่มีทางแก้ไขเพียงทางเดียว หากแต่มีหลายวิธีที่จะแก้ไขซึ่งต้องอาศัยการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ค้นหาวิธีที่ดีที่สุด ในส่วนของผู้ตามผู้นำต้องแสวงหาความเชื่อถือไว้ใจซึ่งกันและกันระหว่างผู้นำกับผู้ตามผู้นำต้องไว้วางใจผู้ตามโดยการให้อำนาจบางส่วนในการดำเนินงานในการตัดสินใจและที่สำคัญคือตัวผู้นำต้องมีความตั้งใจจริงที่จะทำงาน

การพัฒนาภาวะผู้นำของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร

การพัฒนาเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้เป็นกลุ่มบุคคลที่มีศักยภาพทั้งทางด้าน กาย วาจา และจิตใจของเยาวชนเพื่อเสริมสร้างความตระหนักร่วมให้เกิดการตื่นตัวของสังคมและส่งผลที่มีประสิทธิภาพ โดยภายใต้การพัฒนาภาวะผู้นำของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1) การพัฒนาด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง มีพลังกำลังสติปัญญาความสามารถอันสำคัญที่จะสามารถช่วยกันเสริมสร้างกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากิจกรรมที่สร้างสรรค์ในชุมชน การตระหนักในคุณค่าของตนเอง และร่วมแรงร่วมใจ สามัคคี และเสียสละเพื่อส่วนรวม

2) การพัฒนาด้านการสื่อสาร หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี สร้างความสัมพันธ์ก่อนการสื่อสารโดยการเข้าใจความต้องการของผู้ฟัง พูดในเรื่องที่ผู้ฟังสนใจ มีความรักให้กับผู้ฟัง อยากร่วมใจผู้ฟัง มากกว่าความต้องการของผู้สื่อสารเพียงอย่างเดียว ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกที่ดี

3) การพัฒนาด้านความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง กล้าแสดงออก กล้าพูด กล้าคิด กล้าที่จะลงมือทำ มีความกล้าเสี่ยง ชอบริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และมีความเป็นผู้นำ

4) การพัฒนาด้านความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น หมายถึง การใช้ความพยายามด้วยวิธีที่เหมาะสมจนทำให้ผู้ถูกโน้มน้าวใจเกิด ความประจักษ์และยอมเปลี่ยนความเชื่อทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรม ไปในทิศทางที่ผู้โน้มน้าว ใจต้องการ กลวิธีการโน้มน้าวใจ

5) การพัฒนาด้านความสุภาพอ่อนน้อม หมายถึง การตระหนัก ในตัวเองแล้วสามารถวางตนได้ถูกต้องเหมาะสม ไม่หยิ่งโสโอหัง ไม่โอ้อวดเกินความจริง ไม่ยกตนสูงและกดคนอื่นให้ต่ำ มีความสุภาพ ให้เกียรติผู้อื่น รู้กาลควรไม่ควร โดยเน้นเรื่องของภายในจิตใจเป็นหลัก ดังนั้น การพัฒนาภาวะผู้นำจึงเป็นศิลปะที่จำเป็น และสำคัญยิ่งต่อนักบริหารที่จะต้องนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ผู้นำเป็นผู้ที่ตัดสินใจ กำหนดเป้าหมายจากการวางแผนและรับผิดชอบต่อความอยู่รอดหรือการพัฒนา ขององค์กรหรือหมายถึงความสามารถรวมของบุคคลในการใช้อำนาจนำไปสู่การจูงใจทำให้ผู้อื่นสามารถนำไปปฏิบัติตามจน บรรลุผลเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้

หลักพุทธธรรมกับการพัฒนาภาวะผู้นำของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร

คนดีหรือคนที่เป็นคนแท้ซึ่งมีคุณสมบัติความเป็นคนที่สมบูรณ์ และถือเป็นคนที่มีคุณธรรมที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่สมบูรณ์ มีความบริบูรณ์มีอยู่ในผู้ใดบุคคลนั้นย่อมให้เป็นสัพปุริสชน ที่เจริญด้วยคุณสมบัติควรแก่การเป็นผู้นำ (พระธรรมปิฎก, (ป.อ. ปยุตฺโต), 2550) และควรมีความเคารพนับถือ ของชนทั้งหลายทำให้บุคคลผู้นั้นสามารถ ปฏิบัติกิจการงานให้บรรลุผลสำเร็จไปได้ด้วยดี และเป็นหลักปฏิบัติตนเพื่อทำให้คนผู้นั้นเป็นผู้สงบสุข และความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ผู้นำที่ยึดเอาหลักสัพปุริสธรรม 7 มาเป็นเครื่องดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร เพราะเป็นผู้มีเหตุผลมีผล ในการปฏิบัติตนเมื่อบุคคลรู้จักเหตุผลแล้ว การปฏิบัติตนก็เพียงพร้อมด้วยความดี คือรู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน รู้จักบุคคล แล้วบุคคลนั้นเป็นคนดีโดยการน้อมนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำของเยาวชนโดยการดำเนินงานของชุมชนในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1) เป็นผู้รู้จักเหตุ (ธัมมัญญูตา) หมายถึง การเข้าใจระเบียบกฎเกณฑ์ของกระบวนการบริหาร และยึดหลักการในการบริหารอย่างเป็นขั้นเป็นตอน รวมไปถึงการวางแผน และจัดทำนโยบายที่สอดคล้องกับการบริหารงานในชุมชนระงับความขัดแย้งโดยใช้เหตุ และผลในการพิจารณา

2) เป็นผู้รู้จักผล (อัตถัญญูตา) หมายถึง การมีจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายในการบริหารงานในองค์กร และในการบริหารนั้นได้คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนร่วมในชุมชนเป็นหลัก การเป็นนักคิดนักพัฒนากิจกรรมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อมาพัฒนาชุมชน และมีความมุ่งมั่นความเพียรพยายามที่จะขับเคลื่อนไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้ และมีความทุ่มเทกำลังกายกำลังใจเพื่อกิจกรรมของชุมชน

3) เป็นผู้รู้จักตน (อัตตัญญูตา) หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ มีความริเริ่มสร้างสรรค์ที่เปี่ยมไปด้วยความรู้ความสามารถ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ตลอดจนถึงมีความรับผิดชอบสูง มีจิตใจที่โอบอ้อมอารี และมีความเสียสละสามารถข่มอารมณ์ไม่แสดงอาการโมโหเกรี้ยวกราด

4) เป็นผู้รู้จักประมาณ (มัตตัญญูตา) หมายถึง การกำหนดแผนหรือกิจกรรมในชุมชน ที่มีความเหมาะสมและพอดี การบริหารงบประมาณที่คุ้มค่า และเกิดประโยชน์ต่อชุมชน ตลอดจนถึงเป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิตบนวิถีแห่งความสันโดษ เป็นตัวอย่างที่ดีในการบริหารจัดการ โดยยึดหลักมัชฌิมาปฏิปทา

5) เป็นผู้รู้จักกาล (กาลัญญูตา) หมายถึง การจัดทำแผนนโยบายหรือกิจกรรมที่เหมาะสมกับจังหวะเวลา และสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ก่อน และหลัง ได้ดี รวมไปถึงถึงการเป็นผู้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันต่อเหตุการณ์ และเวลาการเป็นตัวอย่างที่ดีอันเป็นประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน

6) เป็นผู้รู้จักชุมชน (ปริสัญญูตา) หมายถึง ความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนในชุมชน การเป็นนักประสานงานที่ดี และให้ความสำคัญในการพัฒนาชุมชนในด้านคุณธรรม และจริยธรรม เข้าใจบริบทรอบข้างเป็นอย่างดี

7) เป็นผู้รู้จักบุคคล (บุคคัลัญญูตา) หมายถึง รู้จักบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ร่วมงาน และผู้ที่เราไปให้บริการเพื่อปฏิบัติต่อเขาได้ถูกต้องเหมาะสม และได้ผล ตลอดจนสามารถบริการให้ความช่วยเหลือได้ตรงตามความต้องการ

ดังนั้น ผู้นำจะต้องรู้ว่าตนมีภาวะอะไรอยู่ในสถานะใด มีคุณสมบัติมีความพร้อมมีความถนัดสติปัญญา ความสามารถอย่างไรมีกำลังแค่ไหนมีจุดอ่อนจุดแข็งอย่างไร ซึ่งจะต้องสำรวจตนเองและเตือนตนเองอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงตัวเองให้มีคุณสมบัติ มีความสามารถยิ่งขึ้นไปไม่ใช่ ว่าเป็นผู้นำแล้วจะเป็นคนสมบูรณ์ไม่ต้องพัฒนาตน ยิ่งเป็นผู้นำก็ยิ่งต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา

สรุป

ปัจจุบันประเทศไทยต้องการคนรุ่นใหม่ ที่มีภาวะผู้นำเป็นกำลังสำคัญในการนำทิศทางประเทศให้อยู่รอด ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองสังคม และเศรษฐกิจ การสร้างเยาวชนให้เป็นผู้นำในชุมชนให้มีภาวะผู้นำเพื่อที่จะทำให้ชุมชนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง นับว่ามีความสำคัญอย่างมาก บุคคลที่มีภาวะผู้นำจะสามารถช่วยให้ผู้อื่นได้ศึกษาเรียนรู้หรือฝึกฝนตนเองจนสามารถพึ่งตนเองและช่วยตนเองให้พ้นจากปัญหาหรือบรรลุดจุดมุ่งหมายได้ นอกจากนี้ยังช่วยประสานความร่วมมือ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายที่ถูกต้อง และดีงามตามความต้องการได้ ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อความสำเร็จของชุมชนเป็นอย่างมาก เพราะเป็นปัจจัยที่ทำให้ชุมชนมีชีวิตชีวาและสามารถที่จะดำรงอยู่ได้ และนอกจากนี้ภาวะผู้นำยังช่วยพัฒนาชุมชนไปในทิศทางใหม่ ๆ ที่ชุมชนต้องการมุ่งไปสู่ทิศทางนั้นได้ ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการรวมกลุ่มและ จูงใจคนไปยังเป้าหมายประการใดประการหนึ่ง ภาวะผู้นำทำให้ศักยภาพเป็นจริงขึ้นมาเพราะถือว่าภาวะผู้นำเยาวชนเป็นภาวะแห่งการปฏิบัติที่ทำให้ศักยภาพในตัวคนบังเกิดความสำเร็จ ปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็งประสบความสำเร็จ ผู้นำเยาวชน

ต้องทำให้ผู้ตามหรือทีมเกิดการเรียนรู้ไปด้วยโดยการนำหลักพุทธธรรมมาเสริมสร้างการพัฒนาภาวะผู้นำของเยาวชนในกรุงเทพมหานครให้รู้จักการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องนั่นคือการดำเนินชีวิตที่นำความสุขมาสู่ตนและสังคมโดยรวม สถานที่ใดก็ตามที่ประกอบด้วยบุคคลที่ยึดหลักธรรม เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ความเป็นผู้นำที่มีคุณภาพ มีสติปัญญาความดีงามความรู้ความสามารถมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อภาครัฐกิจและภาคสังคมนอกจากนั้นบุคคลที่เป็นผู้นำที่ดีจะต้องมีสัปปุริสธรรม 7 รู้หลักการมีความมุ่งมั่นแน่วแน่ที่จะไปถึงจุดหมายและพัฒนาตนเองตลอดเวลาตลอดจนถึงความรับผิดชอบสูงเพื่อผลดีต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของเยาวชนในกรุงเทพมหานครต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. (2541). *สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- กิ่งแก้ว ศรีสาธิตกุลรัตน์. (2555). *การพัฒนาองค์กร*. สืบค้น 1 มกราคม 2565, จาก <https://www.gotoknow.org>.
- ชัชวาลย์ มากสินธ์. (2555). *การพัฒนาชนบท*. จันทบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ณรงค์วิทย์ แสันทอง. (2546). *กล้าเปลี่ยนแปลงก้าวกระโดดข้ามสิ่งที่เป็นอยู่สูงสิ่งที่ต้องการ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น, บมจ.
- ธีรวัลย์ ศิลารัตน์. (2549). *สารสนเทศเพื่อการศึกษาและค้นคว้า*. จันทบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พระธรรมปิฎก, (ป.อ. ปยุตฺโต). (2550). *ภาวะผู้นำ*. สืบค้น 1 มกราคม 2565, จาก https://www.watnyanaves.net/uploads/File/books/pdf/state_of_leadership.pdf
- สุพานี สฤกษ์วานิช. (2550). *พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่: แนวคิดและทฤษฎี*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Richard, E. B. (2008). Competencies in the 21st Century. *Journal of Management Development*, (27), 5-12.